

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 11 oktober 2019
(OR. en)

12907/19

SOC 661
ANTIDISCRIM 37
JAI 1041
MI 702
FREMP 142

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	De bestrijding van discriminatie in de Europese Unie opvoeren - Oriënterend debat

Voor de delegaties gaat hierbij een oriënterende nota van het voorzitterschap ter facilitering van de bespreking tijdens de Raad Epsco op 24 oktober 2019.

De bestrijding van discriminatie in de EU opvoeren

1. Discriminatie in de Europese Unie

De waarden waarop de Europese Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. De Unie heeft als doel de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen. Ook moet de Unie onder meer discriminatie bestrijden.

Artikel 21 van het EU-Handvest van de grondrechten verbiedt iedere discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid.

Toch krijgt een op de vijf mensen in de Europese Unie te maken met discriminatie of intimidatie op verschillende gronden of op een combinatie van gronden¹. Sommige groepen, zoals minderheden binnen minderheden, bijvoorbeeld transgenders met een migratieachtergrond, lopen nog vaker dan andere groepen het risico om het slachtoffer te worden van discriminatie, seksuele intimidatie en geweld. In de meeste lidstaten valt intersectionele discriminatie niet onder de nationale wetgeving.

Daarnaast heeft discriminatie een economische weerslag op het bbp en de belastinginkomsten van de lidstaten, en op de meerkosten van gezondheidszorg en andere diensten. Discriminatie blijft vaak ongestraft.

Er wordt in het algemeen ook te weinig aangifte van discriminatie gedaan: wetgevingslacunes of een gebrekkige uitvoering van wetgeving kunnen de verkeerde indruk geven dat sommige vormen van discriminatie getolereerd worden. 62 % van de EU-bevolking is het ermee eens dat er nieuwe maatregelen nodig zijn om de bestaande beschermingslacunes te dichten².

¹ Europese Commissie (2015), speciale eurobarometer 437: discriminatie in de EU in 2015.

² Ibid.

2. De rol en het belang van het voorstel voor een richtlijn gelijke behandeling

Om de lacunes in de EU-wetgeving inzake non-discriminatie op te vullen, bracht de Europese Commissie op 2 juli 2008 een voorstel uit voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (*richtlijn gelijke behandeling*, COM(2008) 426 final). Momenteel wordt alleen op het gebied van arbeid en beroep bescherming geboden tegen discriminatie op deze vier gronden (Richtlijn 2000/78/EG van de Raad).

Door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 is de rechtsgrond van het voorstel thans artikel 19 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), wat betekent dat eenparigheid in de Raad en de goedkeuring van het Europees Parlement vereist zijn.

Ondanks de inspanningen van meer dan 20 voorzitterschappen sinds 2008 is de vereiste eenparigheid in de Raad nog niet gevonden. De bezwaren van de lidstaten betreffen met name de rechtszekerheid van de voorgestelde richtlijn, de verdeling van bevoegdheden tussen de Unie en de lidstaten, en de concrete gevolgen van de richtlijn, met inbegrip van de financiële kosten.

Ongeacht de taak en de verplichting van de EU om discriminatie actief te bestrijden, leidt de huidige situatie van de EU-wetgeving op het gebied van non-discriminatie tot een kunstmatige "hiërarchie" van beschermde discriminatiegronden.

3. Discriminatiebestrijding opvoeren: mogelijke opties

Het Finse voorzitterschap organiseert tijdens de zitting van de Raad Epsco op 24 oktober een oriënterend debat over gelijke behandeling om te bekijken welke mogelijkheden er bestaan om discriminatie buiten het gebied van arbeid en beroep efficiënter aan te pakken.

Volgens veel antwoorden van de lidstaten op de vragenlijst die het Finse voorzitterschap in juli 2019 heeft rondgestuurd, is het tot stand brengen van een breed wettelijk kader op EU-niveau het beste middel om discriminatie te bestrijden. Veel lidstaten vinden dat hun nationale anti-discriminatiewetgeving volstaat. De bestaande wetgeving moet evenwel efficiënter worden toegepast. Vrouwen, personen met een handicap, LGBTI-personen, etnische minderheden, waaronder Roma en immigranten, en armen worden geacht het grootste discriminatierisico te lopen. Ook vermeld worden personen die worden geconfronteerd met meervoudige of intersectionele discriminatie.

De lidstaten noemen de volgende middelen ter bestrijding van discriminatie: strategische inspanningen, waaronder actieplannen op EU-niveau, EU-financiering, mainstreaming, bewustmaking, meer steun voor slachtoffers en gelijkheidsorganen en het tegengaan van haatzaaiende uitlatingen. Voorts wordt het belang van uitgebreide en betrouwbare gegevens over discriminatie onderkend.

o

o o

Tegen deze achtergrond wordt de ministers verzocht te antwoorden op de volgende vragen:

- V1:** Hoe verklaart u dat – ondanks de bestaande wetgeving en de krachtige politieke inzet van de Europese Unie en haar lidstaten ter bestrijding ervan – discriminatie nog altijd een groot probleem is in de Europese samenlevingen?
- V2:** Welke maatregelen plant uw regering om de strijd tegen discriminatie op te voeren?
- V3:** Wat moeten de Europese Unie en de nieuwe Europese Commissie, gezien de impasse in de onderhandelingen over de voorgestelde richtlijn gelijke behandeling, doen aan de situatie om antidiscriminatiemaatregelen efficiënter te maken en de lacunes in de antidiscriminatiewetgeving op te vullen?